

Poština plačana v gotovini.

26

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo Čebelarskega
društva za Slovenijo

1923

Številka 11.

Ysebina:

Točilo brez bednja	169	Opazovalne postaje	176
Pozor pred mišjo in rovko	171	Društvene vesti	178
Med zdravilo	172	Vesti iz podružnic	179
Čebelarška zadruga	174	Drobiž	181

Listnica uredništva. G. A. Č. iz T. Poslano priobčimo prihodnjič. Le skušajte prebuditi belokranjske čebelarje. — G. A. M. — R. Sl. Vaš spis je za letos došel prepozno. Za drugo leto je pa prezgodaj, da bi ga priobčili že sedaj. Ne kaže torej drugega, nego da ga odložimo za avgust, september 1. 1924. Nekaj gradiva smo morali odložiti za prihodnjo številko, kar naj c. sotrudniki oprostite. — Pri zadnji seji glavnega odbora je bilo sklenjeno, da bo izhajal »Sl. Čeb.« v bodoče prvega vsakega meseca, namesto zadnjega. Zato prosimo vse c. gg. sotrudnike, da prihodnji mesec obilo založijo uredništvo z gradivom, ker bo treba izdati drugo za drugo dve številki. Če bo dovolj gradiva, izide 12. štev. že za božične praznike, 1. v l. 1924. pa kmalu po novem letu. Od februarja dalje bo izhajal list redno 1. vsakega meseca. — Opetovano in nujno prosimo: Pišite s

tinto, samo na eno stran lista, razločno, lahko čitljivo in narazen, da je moči pripisati kako besedo.

Listnica upravnništva. Ker izide 2. številka »Slov. Čebelarja« že 1. februarja, prosimo vse podružnice, da nam zanesljivo v prvih dneh januarja pošlejo imenike, ker nam v nasprotnem slučaju ne bo mogoče pravočasno razposlati 2. številke. Prvo številko »Slov. Čebelarja« pošljemo vsem letošnjim naročnikom. Zaradi tega naj podružnice pri vpošiljanju imenikov označijo vse člane z označbo star ali nov član. Naročnikom pošljemo položnice v 12. številki, člani pa naj plačajo članarino pri podružnici.

Listnica tajništva. Izkaznice bodo tiskane do konca decembra. Razposlali jih bomo samo tistim podružnicam, ki jih bodo zahtevale. Cena za izkaznice še ni znana.

Pozor! Čebelarji z A. Ž. panji. Pozor!

Najhitrejšo in najlažje odzemanje medu — z najmanjšo muko za čebelarja in čebele dosežete, če uporabljate za ometanje čebel najboljši

sipalnik „IDEAL“

(opisan in narisano v 7. štev. letoš. Čebelarja.)

Založila in prodaja jih à 120.— Din:

Čebel. podr. za Ljubljano in okolico na Miklošičevi cesti št. 9 — sodnija — v pisarni ravnatelja ljubljanske jetnišnice.

Med

ajdov in pomladni proda kg po Din. 25.—, od 50 kg naprej 5% popusta.

Iv. Juranič

drž. čeb. pot. učitelj, pošta sv. Andraž v Slov. Goricah, železniška postaja Ptuj.

Čebelarji, pozor!

Nabavite si že sedaj

okvirčke za A. Ž. in druge panje

ki jih bote v bodoče vedno več potrebovali. Vsakemu je dana ugodna prilika naročiti iste solidno in precizno izdelane najceneje pri

OTON SAMEC-u

čebelarju v Novi cerkvi pri Celju.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI.
Urejuje M. HUMEK, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani, Tobačna ulica 21.

Letnik XXVI.

V Ljubljani, dne 30. novembra 1923.

Štev. II.

Točilo brez bednja.

M. H u m e k. — Ljubljana.

Navadna točila, kakoršna dandanes običajno čebelarji pri nas uporabljajo, imajo tri bistvene dele: pločevinast ali lesen b e d e n j (kadico), v njem se suče na navpični osi koš s tremi ali štirimi mrežastimi predali, zgoraj, spodaj ali ob strani pa je priprava za pogon. Ko se koš z odprtimi medenimi satjem hitro suče, odleti med zaradi sredobežne sile iz celic, vdari na navpično steno bednja in se počedi po steni navzdol na dno, od koder se odteka skozi pipo iz točila.

Že pred mnogimi leti je prišlo nekemu nemškemu čebelarju na misel, da bi se dalo narediti točilo tudi brez b e d n j a na ta način, da bi na zunanji strani mrežastih predalcev na košu pritržil v mali razdalji od mreže p l o č e v i n a s t e s t e n e, ki bi se s košem vred sukale in lovile med, ki odletava iz satja. S teh sten bi se med počeljal v plitvo skledasto posodo in odtekal skozi pipo kakor pri navadnem točilu. Zamisel ni bil napačen in se je tudi v praksi dobro obnesel. V cenikih čebelarskih potrebščin so taka točila pred leti tudi ponujali. Star tak vzorec je še dandanes v zalogi čebelarskega orodja tvrdke Majdič v Smreku pri Višnji gori. Tudi sam sem pred več nego dvajsetimi leti sestavil podobno točilo brez kadice, ki ga menda še sedaj hrani čebelarska trgov. tvrdka g. J. Strgarja na Bitnjah pri Boh. Bistrici.

Zakaj se te vrste točila niso vpeljala, mi ni znano. Najbrže niso bila tehniško tako dovršena, da bi bila nudila kake prednosti pred navadnimi točili. Tudi ameriški čebelarji so ostali v načelu pri prvotnem sestavu s kadico.

Letos poleti je pa naš rojak g. Frid. Mayer, mehanik in čebelar na Reki, sestavil točilo brez bednja, ki je tako dovršeno izdelano, da je vredno, da ga opišemo in pojasnimo sestavo s slikama. Točilo je pripeljal v Ljubljano baš ob priliki občnega zбора in društveni člani, ki so bili na tem zborovanju, so ga videli. Glede na njegovo delovanje je bilo pa preizkušeno v Marijaniškem čebelnjaku ob priliki jesenskega točenja.

Kako je točilo sestavljeno, je razvidno iz obeh sličic. Izdelano je tako dovršeno in solidno, da si kaj boljšega ne moremo želeti. Stojalo s tremi visokimi močnimi nogami, skledo in masivnim obročem stoji jako trdno že samo na sebi. Še večja pa je stalnost, ako ga pritrdimo k t l o m s tremi vijaki. Koš tvorijo trije predali, ki so tako prirejani, da se odpro na ven skoro v vodoravno lego in služijo obenem lahko za odkrivanje zadelanih medenih satov. Izlahka jih tudi sname mo z vretena, da jih po končanem delu tem laže oznažimo. Pogon na trenje je tako dovršen, da teče točilo silno lahko in popolnoma tiho brez šuma ali ropota.

Preskrbljeno je tudi za samodelno mazanje tečajev.

Pri praktičnih poizkusih se je dognalo, da točilo tudi prav dobro deluje. Med odletava iz satja kakor pri navadnem točilu. V skledo pa se pociči šele potem, ko prenehamo vrteti, ker ga med sukanjem sredobežna sila pritiska ob stene predale, da ne more sproti polzeti navzdol. Točilo je prirejeno za veliko mero (satje iz A. Ž. panja), lahko pa to-

predali pri vlaganju in obračanju satja, vedno odpirati in naslanjati na obroč ter zopet zapirati. Boljše bi bilo, ko bi se dalo satje vlagati in obračati od zgoraj, ne da bi bilo treba predale odpenjati in nagibati v vodoravno lego. Pri manjšem obratu pa ta zamuda ne hodi v poštev. Pri preizkušnji se je tudi pokazalo, da med večasih malo poškropi iz stroja v jako drobnih kapljicah, pa ne toliko, da bi bilo delo zaradi tega količkaj ovirano.

Točilo brez bednja
pripravljeno za pogon.

čimo v njem iz satja vsake mere, pa tudi iz satja ki ni vdeleno v satnikih.

Posebnih prednosti, ki bi te vrste točilo odlikovale pred navadnimi točili, sicer ne moremo najti. Vendar lahko omenimo njegovo veliko štabilnost (stalnost), priročnost, silno lahek in gladek tek, gibljivost predale, ki služijo za odkrivanje satja in lahko snaženje. Iztaknili smo pa tudi nekaj malih hib, ki pa niso takega značaja, da bi kratile njegovo praktično uporabo.

Predvsem moramo omeniti, da je kljuka za pogon precej nizka, tako da mora oseba, ki stroj goni, sedeti. Pri večjem obratu, kjer je delati hitro z roke v roko, bi nekoliko motilo, ker se morajo

Točilo brez bednja
odprto in pripravljeno za odkivanje satja.

Že prej je bilo omenjeno, da obvisi med, ko zleti iz satja, toliko časa na steni predalca, dokler se koš vrti. Pri navadnih točilih se pa koš takoj razbremeni, ko zleti med iz satja. Tudi to je mala hiba, ki se pa žal ne da odpraviti. Zaradi tega nedostatka mora biti vreteno in vsa naprava koša posebno močna in krepka, da brez škode lahko prenese to dolgotrajnejšo obremenitev.

Končno ima pa ta stroj še eno hibo: precej drag je, ker stane 1400 Din. Navadno dobro točilo z bednjem pa se dobi povprečno za 1200 Din.

Kdor se zanima za to točilo, naj si ga ob priliki ogleda v blagovnem oddelku Čebelarstva društva v Ljubljani.

Gospod Mayer izdeluje tudi navadna točila, ki so gotovo izvrstna, sodeč po njegovem opisanem izdelku. Kdor žeh

kakih tozadevnih pojasnil naravnost od njega, naj piše na naslov Frid. Mayer, mehanik, Sušak, poštno ležeče.

Pozor pred mišjo in rovko.

A. P.

Bliža se zima, z njo sneg in mraz. Gorske senice so prihitele v bližino človeških bivališč. Poljske miši in rovke iščejo zavetja pred zimo v luknjah, zlasti pa v jamah, kjer je zakopana repa ali korenje, kjer je vse polno hrane za nenasične mišje želodce in srbeče zobovje. Prav rada zaleze ta svojat tudi v čebelnjake in ne mine skoro leto, da bi ne prišel vanj eden ali drugi tak nepovabljen gost. Mali spak že najde špranjo tu ali tam, da se naseli v čebelnjaku. Če bi ne napravila vsako leto več ali manj škode, bi ji iz človeškega stališča navsezadnje privoščil toplo zavetje pred burjo in hudim mrazom. Ker pa je škodljivka, jo vsakdo po pravici preganja.

Ni ga skoro čebelnjaka, ki bi mu miši ne delale nadleže. Če zalezejo med satovje, kako si ga privoščijo in ga obdelavajo, zlasti če je še kaj medu in obnožine po celicah. Noč in dan vznemirjajo dremajoče čebelne družine, ki se zaradi mišjega dirjanja in škrabljanja razburjajo. Preobilo zavzivanje medu radi nemira je naravna posledica griže. Panj, v katerega zaleze miš, je skoro gotovo izgubljen ali vsaj deloma uničen. Ker je miš glodalec, se čebel samih ne loti, zato ni toliko nevarna, kot njena sestričina — r o v k a.

Imamo dve rovki, malo in veliko. Za nas je važna mala rovka. Po veliko daljšem in tanjšem gobčku jo lahko ločimo od miši. Brke na gobcu so daljše in gostejše nego pri miši. Njeno velikost najlažje primerjamo z mezincem ali s polodraslo mišjo. Po svoji naravi je žužkojed, zato jo največkrat najdemo na robu gozdov v grmovju med listjem, kjer išče hrane. V sili, zlasti spomladi se loti tudi poljskih sadežev, ki ostajajo na nji-

vah. Pod snegom napravi v zemlji prav plitve rove, kjer žre menda korenine trav. Kaj pa napravi v čebelnjaku? Prav čedno, poslušaj!

Predlansko leto sem imel v teku dvanajstih let prvi tak obisk. Nekako sredi januarja, v najhujši zimi, sem opazil na izletalnicah nekaj mrtvih čebel, brez glav. Žrela so bila sicer zožena, toda višina je znašala okrog 10—12 mm. Misleč, da ptice zobljejo in trgajo mrtve čebele, se dalje nisem zanimal, kajti vsako leto sem našel več ali manj raztrganih čebel. Proti koncu svečana so se pojavili prvi izleti. Kljub močnim družinam prikuka le semtertja kaka čebela v spremstvu muh, ki se pojavijo pri mrtvih čebelnih družinah. Žrela so bila povečini zatlačena z mrtvimi čebelami — brez glav. Hitra revizija! Odprem prvi panj. Tri prste na debelo leže mrtve čebele na tleh, pa vse brez glav, satovje deloma po grži onesnaženo, jesenska zaloga medu še vsa nedotaknjena. Taka je bila vsa spodnja vrsta obstoječa iz 12 A. Ž. panjev in treh kranjičev. Druga vrsta je bila ravno načeta; trije skrajnji panji so bili docela uničeni, ostali vsled nemira grižavi. Takoj zaprem vsa žrela s pločevinastimi zapahi in zasledujem škodljivca. Nastavim mu dve pasti. V prvo položim za vado slanino, v drugo mrtve čebele. Takoj naslednje popoldne najdem v pasti s čebelami mrtvo — malo rovko. Poginila je od strahu ali od mraza, bolj verjetno pa od lakote, če ravno je bila v pasti komaj pol dne. Nastavil sem past ponovno, a ni se vjela nobena več, kajti biti je morala ena sama krvoločnica, sicer bi se morala vjeti še druga ali tretja. Tako mi je ena sama nesnaga uničila 15 A. Ž. družin in tri kranjiče.

Kako je to prijetna reč, si lahko mislite. Prekladanje ostalega satovja čez poletje, izguba časa in mnogo nepotrebne dela, to vse so neprijetne posledice rovkinega obiska, če bi gmotne škode ne omenjal.

Po več letih se les krog žrela usuši, nekoliko pa ga čebele same ostrgajo in tako se odprtina žrel poveča od 8 na 10—12 mm, kar za tega škodljiveca popolnoma zadostuje, da se splazi z lahkoto v vsak panj, ki nima pločevinastih zapahov.

Da se še komu ne pripeti slična nezgoda, zavaruj vhod z zapahi, prišla bo

rovka tudi v tvoj čebelnjak, če ne po sedmih, pa po dvanajstih ali dvajsetih letih! Ne veš ne ure ne dneva, veš pa za škodo, ki jo zamore povzročiti ena sama taka živalica.

Podobne slučaje sem videl pozneje po drugih vaseh na kranjcih. Čebelarji so mi tožili, da jih je požrl »špicmoh« — »Spitzmaus« — mala rovka.

Da bodo imele čebele potrebni zimski mir, nastavi vsaj dve pasti v čebelnjak, eno za miši, drugo za rovko. Zvoniti po toči je prepozno!

Med — zdravilo.

I. Kosi. — Celje.

Bilo je neko nedeljo popoldne julija meseca lanskega leta. Vreme je bilo naravnost divno. Najmanjši oblček se ni upal prikazati na sinjem nebu, kjer je kraljevalo zlato solnce, ter goreče in strastno poljubljalo vse, kar je moglo doseči s svojimi zlatimi žarki. Lahni vetrič pa, ki je pripihljal sem od jugovzhoda se je trudil očitno v svoji ljubosumnosti, da kolikor mogoče ublaži gorečnost teh poljubov.

Tedaj sva jo mahnila z nekim tovarišem čebelarjem ob levem bregu Savinje čez hribe tja doli proti Laškem. Šla sva z namenom, da se izprehodiva in z željo, da najdeva kje v hribih čebelarja, s katerim bi se dala kakšna pametna izpregovoriti.

Po lepo oglajeni poti sva dospela med duhtečimi smrekami na Vipoto, od koder sva uživala lep razgled na eni strani doli proti Celju, na drugi pa čez hribe tja proti Laškem. Na to sva jo ubrala navzdol čez Rifni gozd in stala čez nekaj časa pod precej visokim Brstnikom. Tedaj sem se spomnil posestnika in tovariša čebelarja g. Hrastnika, ki kraljuje skoraj vrh tega hriba. Mahnila sva jo navzgor, naravnost proti njemu. V kaki pol uri sva dospela do njegovega domovja. Bil je v čebelnjaku, kakor je to

običajno pri skrbnih čebelarjih na deželi, ki ob delavnikih ne utegnejo, da bi se pečali s čebelami. Vzradoščen naju je sprejel, ter nama razkazal svoje čebelarstvo. Imel je čez trideset panjev različnih sistemov, izmed katerih pa se je, kar se tiče donosa, po njegovem izreku A. Ž. najbolj obnesel.

Ko smo si ogledali čebelarstvo, naju je peljal v lopo tik hiše, kjer nama je postregel pristno po čebelarsko z domačim medom, s kruhom iz moke, v domačem mlinu namlete, ter z domačim jabolnikom, kar nam je vse kaj dobro teknilo. Da smo se pri tem pogovarjali le o čebelarstvu, je umljivo.

Gospod Hrastnik je vnet čebelar ter je z navdušenjem govoril o koristi čebelarstva, posebno pa še o koristi medu kot zdravilo.

Pripovedoval je, da je leta 1917. prišel povsem bolan domu iz vojske. Bolela ga je glava, vse ude je zapuščala moč, tako da z rokami ni mogel več opravljati skoraj nobenega dela, nog pa tudi skoro ni mogel več premikati. Hoja mu je delala velike težave, sree pa je skoraj popolnoma nehalo bítí.

Na prigovarjanje obupane njegove žene se je podal k zdravniku v Laško, ka-

mor je rabil vsled slabosti več ur, dasi drugače do tja ni čez pol ure hoda.

Zdravnik ga je natanko preiskal ter mu končno izjavil, da tu ni več pomoči, ker je srce preslabo in že nehava bítí. Edino kar mu more še svetovati bi bilo, da zavživa kolikor mogoče veliko medu. Čim bolj temen je med, tem bolje bo zanj. Hrastnik je imel tedaj še precejšnjo posodo temnobelega medu od mane, ki je tisto leto padala. Prišedši domu, se je takoj lotil medu in ga od tedaj redno užival, kar se je dalo.

Pri tem pa so se mu moči polagoma vračale, srce je začelo močnejše bítí in v nekaj mesecih je popolnoma okreval.

Dalje, je pripovedoval Hrastnik, da je v njegovi sosesčini prišel neki mlad fant domu iz vojske na plućih bolan, ker se je v strelskem jarku močno prehladil. Odločil se je, da se hoče zdraviti z medom. Kupil je v to svrhu pri Hrastniku 10 kg prej omenjenega medu, katerega pa je vsled slabosti, ki mu jo je povzročila bolezen, le polagoma prenašal na svoj dom.

Zavžival ga je v velikih množinah, ne da bi to njegovemu želodcu koj škodovalo in ko je omenjenih 10 kg pospravil, si ga je kupil še nekaj kg.

Ozdravil je popolnoma in bil pri naslednjem zdravniškem preiskovanju zopet dober za strelski jarek. Moral je nazaj na ta žalostni posel, katerega pa ni več dolgo opravljal, ker se je zopet prehladil in na novo zbolel na plućih. Bil je trajno oproščen vojaške službe. Fant pa ni obupal. Zatekel se je zopet k medu, se z njim ozdravil in še danes je čil in zdrav.

Cena za točen med je jako različna. Gorenjski čebelarji ga prodajajo na drobno po 35 Din in tudi više. Tudi po ljubljanski okolici se skuša doseči pri nadrobni prodaji ta cena, vendar pa marsikdo odneha do 30 Din ali pa še bolj. Na Štajerskem in v Prekmurju je v tem oziru še slabejše. Čebelarji potrebujejo denar in odnehavajo s ceno do 25 Din in še niže. Pri prodaji na

Tako nam je minil v prijetnih pomenkih popoldan. Zahvalila sva se na to s tovarišem g. Hrastniku za prijazno pogostitev ter se poslovila od gostoljubnega čebelarja in zadovoljna jo mahneva proti domu. O resničnosti njegovega pripovedovanja nisem dvomil niti trenutka, kajti Hrastnik nama tega gotovo ni omenil zaradi reklame za svoj med, saj je vedel, da sva tudi mišva čebelarja.

Ker se ravno sedaj piše veliko o medu, sem smatral za umestno, da napišem te vrstice, gospod Hrastnik pa mi naj moje indiskretnosti ne šteje v zlo, ker zgodilo se je to le z dobrim namenom.

Da ima med izredno zdravilno moč, prepričal sem se na lastni koži, saj sem si z njim ozdravil zelo trdovratno prej neozdravljivo bolezen v grlu.

Pa ne samo bolniki bi naj uživali med, da okrevajo, ampak tudi zdravi, da ostanejo zdravi. Saj med ni samo zelo redilna hrana, ampak tudi najboljšo sredstvo, da se bolezní preprečijo. Gotovo pa je, da je temen med ne samo specifično težji nego svetel, ampak tudi bolj izdaten kot hrana in bolj učinkovit kot zdravilo.

Odkar uživam s svojo družino med, ne rabimo niti zdravnika niti lekarne, če tudi večina zdravnikov noče priznati medu nobene zdravilne moči. Čebelarji bi naj v prvi vrsti sami s svojo družino uporabljali med in ga čislali toliko, kot zasluži, potem ne bi prodajali vsake kapljice sproti in po tako sramotni ceni, kakor se večkrat zgodi. V »Čebelarju« pa bi potem večkrat čitali o učinkovitosti medu kot zdravilo in sicer iz lastne izkušnje čebelarjev.

debelo so bile najniže cene po Štajerskem, kjer se je na jesen doseglo komaj 20 Din za kg, v mnogih slučajih niti toliko ne. Tudi v Ljubljani ni bilo dosti boljše. Cena 25 Din se je dosegla le izjemoma, ker so bile specerijske trgovine založene še od prejšnjega leta. Medarji bi bili pa radi točen med po 15—18 Din.

Čebelarska zadruga.

To zimo bomo morali sklepati ali in kako si ustanovimo čebelarsko zadrugo. O Božiču naj se vrši ustanovni občni zbor. Treba je torej, da se izvrši izmenjava misli v tem pogledu že prej in potrebna propaganda. Naj bo ta članek namenjen obojemu.

Obravnavajmo v njem dve najvažnejši vprašanji, tičeči se zadrug in sicer:

1. ali so dani predpogoji, da more čebelarska zadruga uspevati;

2. ali je potreba, da se taka zadruga ustanovi.

Prvo vprašanje se mora reševati s stališča uspehov in neuspehov, ki so jih pokazale zadruge kot nova oblika v modernem gospodarskem življenju, to je kot združenje več gospodarsko šibkejših oseb v eno močnejšo, ki more laže voditi z združenimi močmi gospodarsko borbo. Iz tega stališča se zahteva za zadrugo zaradi njene kompliciranosti, da so si člani zadruge v pogledu na vsebino njene delovanja svesti njene gospodarske vrednosti za-nje in za njihove naslednike. Morajo torej imeti gotov pogled v špekulativnost gospodarstva ter si morajo zaradi tega znati pridobiti trdno zavest, ki jim pomaga podrediti svoj lastni egoizem skupnemu egoizmu zadruge. Jaz upam, da so naši čebelarji po večini na taki stopnji gospodarske izobrazbe, da si bodo mogli vstvariti in obdržati omenjeno zavest.

Poleg značaja članov je važen tudi značaj predmeta, s katerim deluje zadruga v gospodarskem življenju. Praksa je pokazala, da čim enostavnejše je nakupovanje, prodajanje, ohranjevanje in predelavanje tega predmeta, tem laže uspeva zadruga. Zato vidimo, da so se najhitreje in najuspešnejše razvile zadruge, ki so se bavile s kreditom, to je s premikanjem denarja od tam, kjer je bil nezaposlen, tja, kjer je našel zaposlenost, a ga ni bilo. Predmet, ki naj ga gospodarsko izkorišča naša zadruga, je po ve-

čini med in vosek. Lahko trdimo, da ima ta produkt vse znake, koje smo zgoraj navedli za predmet, ki je najugodnejši za izkoriščanje potom zadrug. Med je najdragocenejša hrana za človeka in ima vsled tega stalno vrednost, podobno kot na pr. žito; med se ne kvvari, med je kondenziran na mal prostor in predstavlja v mali količini relativno veliko vrednost. (100 kg repe ali 30 kg krompirja, ali 5 litrov vina ali 6 kg pšenice ima približno to vrednost kot 1 kg meda, ki zavzema pa samo $\frac{3}{4}$ litre prostora, da ne navajam drugih primerov.) Za vosek velja isto kot za med. Predelavanje, shranjevanje in pripravljavanje za razpečavanje od producenta na konsumenta je jako malenkostno. Preskrba orodja, ki bi bila tudi predmet obratovanja zadruge, ni tako komplicirana, da bi mogla delati kake težave.

Iz tega vidimo torej, da je značaj članov in značaj predmeta obratovanja za našo zadrugo ugoden ter da obstoje torej potrebni pogoji za uspešno in lahko delovanje zadruge brez posebnega rizika.

Na drugo gori stavljeno vprašanje moramo tudi odgovoriti tako, da obstoji ne samo potreba nego naravnost nujna potreba, da se zadruga ustanovi. Smatrati moramo, da bo velika večina slovenskih čebelarjev pristopila k zadrugi in ji izročila svoje produkte, da se ona briga za nadaljno pot do konsumenta. Temeljem dosedanjih sicer nepopolnih statističnih podatkov, vpoštevajoč okolnost naglega razvoja racijonelnega čebelarstva pri nas, moramo računati z okolnostjo, da bi zadruga imela opraviti letno s prometom okroglih 25 vagonov (?) medu in voska. To reprezentira vrednost najmanj 25 milijonov kron. Ako prištejemo še vrednost blagovnega oddelka, ki bi se gotovo povečal in zaokrožimo celo vrednost prometa radi previdnosti na 20 milijonov kron, vidimo, da bi se mogla zadruga pri tem prometu brez skrbi krasno razvijati.

Promet 20 milijonov kron nosi danes v trgovini umazanega dobička 25% torej približno 5 milijonov kron. Mi pa tega dobička v zadrugi ne bomo iskali. Ona bi imela le nalogo olajšati si trud razpečavanja produktov, preprečiti prodajo produktov ob denarni potrebi člana po ceno, varovati produkte potvorjenja in onesnaženja, vzbuditi pri konsumentih večje razumevanje za vrednost medu ter tako pridobiti našim produktom ono ceno, ki jo v resnici imajo v primeri z drugimi predmeti, ki služijo človeku za vsakdanjo hrano. Ker bo zadruga s propagando naučila naš narod in osobito srednje sloje, ki so važen faktor v razvoju naroda, uživati najboljšo hrano, ki nam jo nudi narava, bo imela tudi nekako idealno nalogo. Vse to, kar smo sedaj našteji kot našo korist v delovanju zadruga, se vrši v sedašnjem prometu pri naših produktih v ravno nasprotni smeri.

Ni dvoma torej z ozirom na navedene okolnosti, da je ustanovitev zadruga opravičena, bodisi z ozirom na to, da so dani predpogoji za njeno uspevanje, bodisi za to, ker je prepotrebna.

Sedaj pa si skušajmo vstvariti nekak obris, kakšen bi bil ustroj in delovanje zadruga. To naj ne velja seveda za prvo leto, ampak za njen bodoči razvoj. Centrala v Ljubljani, podružnica v Mariboru, v Celju eventualno v Trbovljah, mogoče tudi v Zagrebu, v Beogradu, na Bledu za časa sezije itd. Mislimo namreč, da naj se ne osnuje zadruga »z omejitvijo« za Slovenijo. Gospodarstvo ne sme poznati takih mej.

V gori navedenih krajih mala lična trgovinica naših produktov.

Podružnice našega slovenskega čebelarstva bi bile nekaki dobavitelji.

Vodja vseh obratov mora biti »dobro plačan« strokovnjak. (Vsako delo se mora plačati pošteno in naj se opusti pri zadrugi vsako zahtevo na člane, da bi se žrtvovali.)

Zadruga vodi neprestano reklamo za med, prodaja in nabavlja v enotnih posodah, ga sortira, deklarira in nudi garancijo za pravilnost deklaracije.

Nakupi med in vosek, določujoč definitivno nakupno ceno šele, ko se ustani letna cena blaga. Da torej članu ob nakupu del kupnine na roko in za ostale kupnino pa bon, ki ga po sklepu občnega zbora glede cene blaga plača.

Njena naloga bodočnosti je organiziranje izvoza medu iz cele države, kar more z ozirom na zahteve inozemskih kupcev rešiti ugodno le zadruga.

Finansiranje zadruga se izvrši s tem, da nabere kolikor mogoče mnogo deležev à 100 Din. Da ne bo zastoj, jih obrestuje do 8%. Zagotovljena jej je že državna podpora v znesku 25.000 Din. (?) Ker bo organizirana po zakonu o zadrugah, ki velja v Srbiji, živela bo še razne druge ugodnosti.

V začetku bi jej bilo v veliko pomoč zemljišče sloven. čebelarstva društva ter inventar blagovnega oddelka, kar si pridobi zadruga od društva brez gotovine s tem, da odstopi društvu protivrednost v gotovem številu deležev. To vprašanje naj reši izredni občni zbor slovenskega čebelarstva društva, ki naj se vrši isti dan kot pripravljani občni zbor zadruga.

Od početka si olajša zadruga finančno vprašanje s tem, da kupi od članov produkte kot že gori omenjeno tako, da plača ob nakupu le del kupnine v gotovini a drugi del krije z bonom, ki naj se event. obrestuje, dokler se ne izplača po ustanovitvi cene in delnem realiziranju nakupljenega blaga.

Konečno še nekaj. Zadruga bi razbremenila slovensko čebelarstvo društvo onih skrbi, ki jih društvo ne bi smelo imeti. Ono se mora baviti samo s povzdigo znanja o čebeli in čebelarstvu, z vzgajanjem čebelarjev, ne pa z izdelovanjem satnic in s prodajanjem raznega orodja. Ker bi »Slovenski Čebelar« služil tudi kot uradno glasilo zadruga za člane, bi

društvo laže pridobilo sredstev za izdajanje lista, ker bi zadruga lahko krila večji del izdatkov za tisk.

Pozivljamo vse poklicne in nepoklicne čebelarje, da se zavedajo, da so poseben stan, da so skupina ljudi, ki si je zbrala najlepšo gospodarsko panogo, ki je polna koristi za posameznika in za skupnost ter polna poezije.

Pridi vsak na ustanovni občni zbor in podpiši kolikor mogoče mnogo deležev!

O p. uredništva. Priobčujemo ta članek, da si se z izvajanjem g. pisca, ki je sicer idealen čebelar ali ne zadrugar, ne strinjamo v vseh točkah. Potrebno pa je, da se naši člani tudi sami začno temeljito baviti s tem, zlasti za današnje čase silno težkim vprašanjem. V članku so omenjene samo idealne strani zadruge, ne dotakne se pa dovolj v živo realne plati in vseh neogibnih težkoč, ki bi ovirale že ustanovitve in pa velikih nevarnosti, ki prete takem podjetju. Predvsem je treba temeljito proučiti vprašanje ali obstoje take zadruge v drugih državah, kako so osnovane, kako in s kakšnim uspehom delujejo. Dalje je treba točno dognati, kako velik kapital je potreben za začetno poslovanje zadruge in kako se bo pridobil. Ko bi društvo dalo na razpolago vse svoje premoženje in ko bi s prvim mahom pridobili 1000 deležev po 100 Din, bi bilo najbrže še vse premalo za začetek. Prav tako važno se mi zdi vprašanje pridobitve potrebnih lokalov, vprašanje, ki mora biti

rešeno ob enem, ko se zadruga ustanovi. Proučevanje svetovnega trga za med, vpoštevaje kakovost in množino našega pridelka, sortiranje, embalaža itd., so vprašanja, ki se morajo temeljito predelati pred ustanovitvijo. V odbor, ki pripravlja material za ustanovni občni zbor, je treba brezpogojno poklicati izkušenega združnega strokovnjaka, ki bi nepristransko na vse strani presodil položaj in podal na podlagi zanesljivih številčk svoje strokovno mnenje o možnosti ali nemožnosti ustanovitve, o rentabilnosti ali izgubi take zadruge.

Če kedaj in če kje, je v sedanjih časih in ob sedanjih kupčijskih razmerah in pri taki zadrugi treba temeljitega in vsestranskega prevdarka in študija, ako se hočemo obvarovati občutne škode, ki bi lahko zadela društvo in posamezne člane zadruge.

Ustanovni občni zbor bi se mogel vršiti šele pozneje, ko bi pripravljali odbor v zgoraj omenjenem smislu zadevo popolnoma proučil in pripravil za tako skupščino ves potreben material.

Teh opazk nismo napisali iz kakega nasprotstva do zadruge, ampak zgolj iz dobrega namena, ker smatramo za dolžnost opozoriti interesirane kroge na težkoče in ovire, ki jih je treba zlasti ob današnjih razmerah še posebno upoštevati. Vsi člani društvenega odbora iskreno žele, da bi se zadruga ustanovila, toda na trdni, zanesljivi podlagi.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič. — Ljubljana.

Oktober 1923 je bil izredno lep. V prvi tretjini je nekoliko deževalo, v ostalem je bilo jasno in solčno. Posebno toplo je bilo v zadnji tretjini.

Čebele so ves čas pomalem prinašale obnožino in postaja Vič je poročala o novi zalegi. Iz tega kraja so tudi javili,

da sta imela dva čebelarja v nekaterih panjih še trote, ki so pridno izletavali. Menim, da so bile vzrok temu pojavu slabe matice.

Cerknica in Vržej poročata o donosu nektarja. Prva postaja pripisuje izvor donosa ropanju, druga pa vplivu zračne

vlage. V drugem slučaju sodim, da nam je le muhasta tehtnica nekoliko ponagajala.

Čebele so se dobro pripravile za zimo. Nekateri čebelarji poročajo, da so nakupili čebel iz podrtih kranjčev, da so okrepiли svoje panje. Gos. Polič iz Rožnega dola je dobil v to svrho več košnic iz Hrvaškega.

V Novem mestu so se čebelarji hvallili s precejšno ajdino pašo. Žalostilo jih je, ker ni bilo za blago kupcev. Tamošnji medarji so plačevali med z voščinami po 30 K za kg. Tu so zopet želi oni, ki niso sejali.

Že za septembrovo številko društvenega glasila smo dobili obvestilo, ki je pomotoma izostalo, da so se čebelarji pri letošnjem jesenskem izpraznjevanju medišč posluževali Stojkovičevega sipalnika »Ideal«. Bili so z njim zelo zadovoljni. Rabili so ga pri večjem številu A.-Ž. panjev od različnih izdelovalcev in velikosti, a za vse je bil enako uporaben. Čebele se niso razletavale po čebelnjaku in

nadlegovale čebelarja pri delu, temveč so gladko polzile po liju v plodišče.

V Forminu je preminul naš marljivi in navdušeni poročevalec gos. Jurij Lubec. Dasi bolan in pogosto navezan na posteljo, je vestno bilježil vse pojave, tičoč se čebelarstva svojega okoliša in vedno pošiljal svoja poročila. Ohraniti ga hočemo v prijaznem spominu.

Koncem decembra dobe vsi gos. poročevalci povrnjeno poštnino za tekoče leto in vse potrebne tiskovine za celo prihodnje leto in še par komadov za nameček, če se katera skvari. Vsled tega ne bo treba razpošiljati našim sotrudnikom tiskovin med letom, kar bi povzročalo društvu nepotrebne stroške in delo. — Zadnja leta je bil vsak poročevalec oproščen od plačevanja članarine, kar je nasprotovalo društvenim pravilom. Glasom sklepa zadnje odborove seje naj vsakdo zopet plačuje članarino pri svoji podružnici, zato bo pa prejel za svoj trud posebno nagrado v gotovini.

Društvene vesti.

Prva seja širšega odbora dne 15. novembra t. l. Navzoči gosodje: prošt Kalan, Humek, Šmajdek, Vokač, Strgar, Petèrlin, Babnik, Jurančič, Mesar, Okorn. Opravičila sta se gospoda Černej in Močnik.

Gospod predsednik otvori sejo, pozdravlja navzoče in konstatira sklepčnost.

Dnevni red:

1. Volitev tajnika in blagajnika.

Blagajnikom se izvoli g. Mesar, tajnikom pa g. Okorn.

2. Stališče društva do snujoče se zadrage.

Tajnik poroča, da se je vršila seja pripravljalnega odbora, ki pa ni bila sklepčna.

Na to poroča, da so se na tej seji obravnavala pravila zadrage ter razmo-

trivala vprašanja, kako zadrugo oživiti. Po tajnikovem poročilu se je vnela daljša debata, ki je trajala nad eno uro in se je sklenilo sledeče:

Društvo bo vzelo gotovo število deležev, nikakor pa ne more nuditi zadrugi celega svojega premoženja. Pripravljalni odbor zadrage naj se konstituira ter naj pošlje društvu pismene predloge, kajti šele potem je možno stopiti s pripravljalnim odborom v dogovor. Tajniku se naroči, da naj o tem obvesti vse člane pripravljalnega odbora in da naj se še enkrat skliče v ta namen seja pripravljalnega odbora za ustanovitev zadrage.

3. Blagovni oddelek.

Gospod ravnatelj Mesar poroča, da je stopil v stike z novo tvrdko v Nemčiji, od katere je že prejel prvo pošiljatev.

Blago, kakor tudi cene so solidne in je upati, da bomo tudi v bodoče dobro in po razmeroma nizkih cenah postreženi. G. Mesar se naprosi, da naroči za blagovni oddelek toliko potrebščin, kolikor jih upa razpečati. Ker je še dovolj starih A.-Ž. panjev v zalogi, se z naročitvijo novih počaka. Glede izdelovanja satnic in nakupa voska se sklene, da naj se kupuje od članov samo lep rumen in čist vosek, slab pa zavrne. Vrhutega naj se člani opozore, da naj ne prodajajo voščim in voska prekupcem, ampak naj ga ponudijo društvu v nakup, ker bo v nasprotnem slučaju zopet primanjkovalo satnic.

4. »Slovenski čebelar«.

Sklene se, da naj se vprašajo tiskarne, po kateri ceni so za prihodnje leto pripravljene prevzeti tiskanje društvenega glasila pod navadnimi garancijami. Nadalje se sklene, da bo list izhajal v prihodnjem letu vsakega prvega v mesecu, edino prva številka bo izšla najkasneje do 15. januarja. Ta se pošlje vsem dosedanjim članom. Položnice se bodo priložile samo naročnikom, dočim naj plačajo člani naročnino potom podružnic. Prva številka naj se tiska v 2500 izvodih. Honorar uredniku in upravniku se zviša za 100% in sicer od 1. januarja 1923. Za sotrudnike se določi honorar 1 K od vrste v koloni.

5. Opazovalne postaje.

Opazovalci plačajo glasom sklepa občnega zbora celo članarino, zaradi tega se jim določi nagrada 100 Din na leto. Glavnemu poročevalcu se honorar zviša za 100% od 1./I. 1923 dalje.

6. Slučajnosti.

Društveno zemljišče se odda v najem. G. Humek se naprosi, da ukrene vse potrebno. Izkaznice se dajo tiskati in se potem na zahtevo podružnic pošljejo podružnicam proti plačilu nabavnih stroškov. Ker je izvoz naših čebel v inozemstvo prepovedan toliko časa, dokler se znanstveno ne dokaže, da pri nas nimamo kužnih bolezni odraslih čebel, se sklene, da se napravi vloga na oddelek za kmetijstvo, da ukrene ves potrebno, da se tej zahtevi čimpreje ugodí.

Prošnja čebelarske podružnice v Rogaški Slatini za povrnitev stroškov delegatom se zavrne, ker so podružnice dolžne povrniti delegatom potne stroške. Tajnik poroča, da se je osnovala v Sarajevu družba »Lignum«, katera bo izdelovala panje, ter da se je njena prošnja za dobavo lesa iz državnih gozdov priložila ministrstvu za šume in rude.

Prošnji oddelka za kmetijstvo, da naj se pošilja »Sl. Čebelar« vsem okr. ekonomom, se ugodí.

Seja se zaključí.

Jože Okorn, tajnik.

Vesti iz podružnic.

Predavanja.

2. decembra Hrušica pri Ljubljani ob 3. uri popoldne v ljudski šoli.

8. decembra Črna pri Prevaljah ob 11. uri dopoldne v ljudski šoli.

8. decembra Podpeca ob 3. uri popoldne v ljudski šoli.

9. decembra Mežica pri Prevaljah ob 1/2 11. uri dopoldne v ljudski šoli.

16. decembra v Škofji Loki ob 10. uri dopoldne v društvenem domu.

23. decembra Zagorje ob Savi ob 1. uri popoldne pri Alojziju Ašiču na Lokah.

30. decembra v Tacnu ob 1. uri popoldne pri g. Ivanu Snoju.

Predlogi glede carine.

Čebelarska podružnica za Guštanj in okolico je na svojem sestanku dne 28. oktobra 1923 v Kotljah na poziv v »Slov. Čebelarju« glede revizije cerinskega tarifa sklenila sledečo resolucijo:

1. Čebelarstva podružnica soglašala s predlogom Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani, da se odpravi izvozna carina na med in uvede na ta pridelek visoka uvozna carina, isto tudi na uvoz parafina in ceresina. Odločno pa protestira proti predlogu o znižanju uvozne carine in omejitvi izvoza z visoko izvozno carino na vosek ter zahteva, da se ta pridelek čebelarske stroke zaščiti, ker je ta pridelek edini, ki ima sedaj kolikortoliko še vsaj neko ceno. Zato zahteva, da Čebelarsko društvo pri urejevanju carinskih tarifov izposluje prepoved uvoza voska iz inozemstva in to tako dolgo, dokler se ne uravna cena medu.

2. Strinja se tudi s predlogom glede odprave izvozne carine na žive čebele, bodisi kot roji, bodisi v panjih s satjem.

3. Za izvoz čebelarskih pridelkov (med, vosek, žive čebele) po železnici, naj se določi posebna znižana voznina.

4. Istotako naj bi veljal znatno nižji tarif za prevažanje čebel na pašo po železnici.

5. Za pošiljanje rojev ali matic po pošti naj se izjemno določi poseben tarif, nižji od sedanjega.

6. Čebelarstva zadruga naj se čimprej ustanovi in prične z delom, da bo omogočena prodaja čebelarskih pridelkov in odpravljen zastoj v čebelarstvu, ki ovira ves napredek in zadržuje razvoj naše organizacije.

7. Člane naše organizacije naj se opozori v listu, da naj s ponujanjem svojega blaga ne tlačijo itak prenizke cene čebelarskih pridelkov.

Čebelarstva podružnica za Guštanj in okolico.

Za načelnika:

Tajnik:

P. Močnik.

P. Močnik.

Z ozirom na razpis v 9. številu »Čebelarja« glede sprememb uvozne carine na čebelarske pridelke sta se izjavili še dve podružnici in sicer:

Podružnica Prevalje protestira proti znižanju uvozne carine na čebelni vo-

sek. Ako se uvoz ne prepove sploh, pa naj se vsaj otežkoči.

Podružnica Črna želi: Izvoz medu naj bo prost, uvoz otežkočen, pri vosku naj bo uvoz otežkočen, izvoz pa prost.

Prevoz v pašo čez mejo v Avstrijo (10 km pas) naj bo prost in omogočen od 4. ure zjutraj do 10. ure zvečer. Uvoz tujih pasem se naj zabrani.

Zveza čebelarskih podružnic v Guštanju.

P. Močnik.

Zveza čebelarskih podružnic Maribor. Ob jako dobri udeležbi se je dne 4. novembra t. l. osnovala v Mariboru »Zveza čebelarskih podružnic Maribor«. Priglasilo je do zdaj svoj pristop 14 podružnic. Zastopanih jih je pa bilo 10. Pod predsedstvom g. nadučitelja Brumena se je najprej soglasno sklenila otvoritev zveze in so se pretresala pravila, ki so bila v osnutku predložena in po nekaterih izpremembah sprejeta. V odbor so bili izvoljeni gg.: **Jurij Džamonja** za predsednika, **Ivan Jurančič** za podpredsednika, inž. **Ciril Jeglič** in učit. **Ivan Lukman** za tajnika, **I. Požar** za blagajnika, **Maks Millenoth**, **Matija Knupleš**, **Bogomir Stani** in **Alojzij Jureš** za odbornike. Prvi občni shod bo še meseca decembra ali januarja in se bo pravočasno objavil.

Redni občni zbor čebelarstva podružnice za Ljubljano in okolico z običajnim dnevnim redom bo dne 16. decembra 1923, ob 9. uri predpoldne v godbeni dvorani na moškem učiteljskišču v Ljubljani, Resljeva cesta, pritličje desno. Podružnični člani se vabijo, da se zbora v čim večjem številu udeležijo.

Čebelarstva podružnica Dolsko pod Ljubljano priredi redni občni zbor dne 30. decembra t. l. ob 3. uri popoldne pri g. Jemcu na Petelinjem.

Škofjeloška čeb. podružnica ima svoj redni občni zbor z običajnim sporedom, dne 16. decembra ob 10. uri dop. v društvenem domu. Po občnem zboru predavanje: Vzroki velike razlike v donosu posameznega panja.

Kamniška čeb. podružnica priredi svoj občni zbor dne 28. decembra 1923, točno

ob 10. uri v Kamniku pri »Tomažu«. Spored: 1. Pozdrav in nagovor predsednika, 2. predavanje potovalnega učitelja, 3. poročilo tajnika in blagajnika, 4. volitev načelnika in odbora, 5. plačevanje članarine za leto 1924, 6. nasveti in predlogi. Člani čebelarji! Udeležite se občnega zbora polnoštevilno! Pripeljite mladino saboj, stari bomo preminuli!

Odbor.

Čebelarska podružnica na Krki priredi svoj redni občni zbor na praznik 8. decembra ob 1. uri popoldne v gostilni Magovac, na Gmajni z običajnim dnevnim redom. Vabijo se vsi čebelarji iz okolice ne glede ali so v društvu ali ne. Vsak član naj se pa gotovo udeleži občnega zbora in seboj naj pripelje svoje znance in prijatelje. Čim več nas bo, tem močnejši bomo!

Tajnik.

Čebelarska podružnica za Poljansko dolino bo imela svoj redni občni zbor v nedeljo, 16. decembra 1923. ob 3. uri popoldne v gostilni pri Anžonoveu z običajnim dnevnim redom. Ob tej priliki se bo pobirala članarina, ki znaša za l. 1924. 40 Din. Kdor bi se slučajno ne mogel udeležiti občnega zbora in takrat poravnati članarine, naj prinese ali pošlje denar najkasneje do 1. jan. predsedniku v Poljanah na pošti.

F. G.

Člani čebelarske podružnice za Ljubljano in okolico se vabijo, da po priloženi položnici poravnajo članarino za l. 1924 v znesku 40 Din in sicer najpozneje do 31. decembra 1923, ker mora podružnica predložiti imenik članov osrednjemu društvu do 1. januarja 1924. — Fran Prezelj, t. č. tajnik.

Ljutomerska čebelarska podružnica vabi vse člane in čebelarje, da se zagoto-

vo udeleže rednega občnega zbora, ki bo dne 8./XII. 1923. ob 9. uri predpoldne v gostilni gospe Jožefe Vavpotič v Ljutomeru. Dolžnost vsakega člana je, da se vabilu odzove in pripelje še druge čebelarje nečlane na zborovanje. Po možnosti bomo preskrbeli, da nam g. Jurančič priredi strokovno predavanje.

Odbor.

Čebelarska podružnica v Šoštanj ima svoj redni občni zbor, dne 8. decembra ob 9. uri dopoldne v hotelu »Jugoslavija«. Odbor nujno prosi vse člane, da se občnega zbora gotovo udeleže.

Odbor.

Čebelarska podružnica za Laški kraj ima svoj redni občni zbor 26. decembra na Stefanov dan ob pol devetih zjutraj v slovenski šoli na Laškem z navadnim sporedom. Pobiranje članarine in sprejemanje novih članov.

Občni zbor čebelarske podružnice na Krtini je v nedeljo, dne 6. januarja 1924. ob 3. uri popoldne pri Jerinem Jaku na Prevojah z običajnim dnevnim redom.

Čebelarska podružnica za Ormož in okolico ima svoj redni občni zbor v petek, 28. decembra t. l. ob 9. uri v tajnikovem stanovanju, Ormož h. št. 51. Pridite v kolikor mogoče obilnem številu. Gre se za obstanek podružnice. V slučaju razpusta pripade po pravilih podružnično imetje — in to ni malo — osrednjemu društvu. Primoran sem s prihodnjim letom opustiti čebelorejo, zato iztopim iz društva. Želeti bi bilo, da bi mlajše, čile moči vzele v roke usodo naše podružnice, morda jo obudijo k novem življenju. — D. Serajnik, t. č. tajnik.

Drobiž.

Pijanost in čebelin pik. V mnogih krajih rabijo čebelin pik zoper revmatizem. Strup čebelinega pika je protistrup revmatizma.

Zdravniki neke londonske bolnice so pa slučajno prišli do tega, da je čebelin strup tudi sredstvo zoper drugo bolezen — alkoholizem. Zdravili so pet mož — od katerih so bili štirje stari pijanci, — s čebelnimi piki zoper kronični revmatizem.

To zdravljenje je imelo presenetljiv učinek. Ne le, da se jim je njih navadna bolezen zelo izboljšala, so s tem zdravljenjem še več dosegli. Bolniki so izgubili ves okus za alkohol. Ko so zapustili bolnico,

niso mogli prenesti niti duha po alkoholu. Ako so le zadišali žganje, so morali bljuvati in več mesecev ga ni nihče pokusil. Zdravniki so ta slučaj poskusili tudi na drugih in vselej se je zdravljenje obneslo.

List »Bulletin S. R. d'apiculture« pravi, da mora biti to res, ker v nekaterih krajih romanske Švice pijance zdravijo s čebelnim pikom. Čebelni pik pijanca takoj iztrezni.

Čebelin pik pomaga tudi bolnim očem: Fr. Wats iz Bristola piše v »British Bee-Journal«: Pred nekaj dnevi me je pičila čebela pod oči. Ker rabim pri branju in muziciranju očala, sem bil iznenaden, da

sem mogel po piku brati brez očal. Opo-
mniti moram, da mi je bil obraz in nos ne-
koliko zatekel. Morebiti bi mogel kateri
zdravnik za očesne bolezni ta pojav raz-
jasniti.

Neki drugi čebelar pa pravi, da je imel
čebelin pik pri njegovih bolnih očeh isti
učinek — le škoda, da je ozdravljenje tra-
jalo le samo 5 dni.

Avtomobil v službi čebelarstva. Napre-
dek v modernem poljedelstvu sicer zelo
pozdravljamo ali čebelarstvu pa ni v ko-
rist. Zemlja se vedno bolj racionelno ob-
deluje, praznega neobdelanega sveta je
vedno manj, pa tudi vedno manj raznega
plevela in međunosnih rastlin. Zato je pa-
ša vedno slabejša in pičla. Slovenskim če-
belarjem je skoraj neobhodno potrebno, da
svoje čebele vozijo na pašo, kjer jo je še
kaj dobiti. Za prevažanje pa je potreben
primeren voz. Ker čebelarstvo v naših
krajih zelo napreduje, bi ne bilo napačno.
ko bi tudi v zadevi prevažanja napredovali
in se posluževali za prevoz modernega
voza-avtomobila. Avtomobil je nekak stroj
in zategadelj solidno in trdno narejen.
Vozi mirno in ako ima kolesa z gumijem
prevlečena, tudi rahlo brez ropota in sun-
kov. Vozi pa tudi mnogo hitreje nego voz
z vprego. Ko bi se slučajno pri prevozu
kak panj odprl in bi čebele vhažale, se jih
tak voz prav nič ne boji. Pri vožnji s ko-
nji se pa prav lahko pripeti velika ne-
sreča. Razume se, da čebelar, ki ima le
kakih 10—20 panjev, ne bo jemal tovor-
nega avtomobila za prevoz, lahko pa se
čebelarji združijo in prepeljejo do 60 pa-
njev v kratkem času na pašo. To je prvič
ceneje in vožnja toliko bolj rahla in varna,
kolikor bolj je avtomobil obremenjen. Če-
belarji, poskusite drugo leto in obneslo se
vam bo! Prvi poskus je letos napravil neki
čebelar iz Viča. Naložil je na tovorni av-
tomobil na barju pod Krimom 60 panjev
A.-Ž. in jih v dobri uri prepeljal v Men-
geš na ajdovo pašo. Prevoz je bil lep, brez
nesreče in škode.

Čebelni sovražnik, opisan v zadnji šte-
v. »S. Č.« na strani 161. bi utegnil biti tudi
sivi muhar (*Muscicapa grisola*). Spo-
minjam se njegovega prijateljstva do če-
bel še izza otroških let. **Štupar.**

Od Nove cerkve pri Celju. V naši oko-
lici že precej gospodari A.-ž. panj. Z veli-
ko vnemo smo se ga lotili vsi in smo do-
segli navzlic še precej neurejenemu čebel-
arskemu obratu lepe uspehe. Dunajčani
romajo med staro ropotijo. Pri mojem to-

varišu že tudi stoji nov čebelnjah po Va-
šem načrtu za 24 A.-ž. panjev ter je zelo
praktičen. Samo »Slov. Čeb.« je med na-
mi še premalo razširjen. Toda tudi glede
organizacije moramo napredovati! Rojev
smo imeli letos dosti, da celo — preveč.
Rojili so drujci po dvakrat! To pa izveči-
ne v panjih drugih sistemov. Mnogo ima-
mo čebelarskih začetnikov, toda večinoma
s kranjiči. Roparice so bile letošnjo jesen
nad vse hude. Po končani ajdovi paši so
jele zelo pritiskati. Toda povsod so bila
žrela zožena in se je s tem povečini pre-
prečilo njih pogubonosno delo. Čebele smo
vzimali. Među bodo imele najbrže dovolj.
Zima bo tu in treba bo pripraviti nekaj
novih A. ž. panjev in več čebelarskih pri-
prav. Dolgi bodo zimski večeri, pa še dalj-
ši pa pogovori, kjer bomo skupaj čebel-
larji in čas bo potekal.

Pridevanje mlade matice. Kakor g.
I. Kosi-ju se je tudi meni godilo lansko
leto s pridevanjem mladih matic. Toda
zaradi tega se ne bom odločil, da bi dal
vzgojevalnik (za 2—3 matice) v »zasluženi
pokoj«, kakor pravi g. I. K. v 8. šte-
v. »Sl. Čebelarja«. Mnogokrat sem že dostavljal
matice na katerikoli že preiskušeni način,
in vselej se mi je obneslo. Lani pa sem se
naučil, da panj v stanju rojenja nerad
sprejme drugo matico. Imel sem družino,
ki je bila izredno huda in srdita, a nič po-
seбно marljiva. Zato sem sklenil, zameniti
matico. Po dvadnevni brezmatičnosti —
bilo je koncem maja — dodnem panju
drugo oplojeno matico v škatljici. Drugi
dan pogledam in vidim, da se čebele srdito
repenčijo na matičnici. Tretji dan je bilo
nekoliko mirnejše življenje ob njej, a ma-
tiče se še nisem upal izpustiti. Četrty dan
vzamem matičnico s čebelami vred, ki so
se nahajale na njej, ter matico previdno
izpustim na neki sat izven panja. Med
mirnimi čebelami so bile še tudi 2—3 ne-
prijateljice, od katerih ena napade izpu-
ščenko. Takoj vržem kepico v pripravljeno
hladno vodo ter matico dobro operem. Nato
jo iznova spustim na sat, a sovrašstvo se po-
novi, ena čebela se srdito zakadi na mati-
co. Spet jo hočem rešiti v vodi, toda za-
man, zadobila je smrtni sunek in tekom
ene minute ni zamigala več. Jaz sem pa bil
za eno iskušnjo bogatejši. **J. Kovačič.**

Koliko časa ostane matica rodovitna?
Natančno se to ne da povedati. Čebelarji
so različnega mnenja, vendar se splošno
trdi, da tri do pet let. Gotovo je, da se ma-
tiči jajčnik izprazni, ako prav pridno leže

in ako je v enem letu prav močno zalegala, bo drugo leto skoraj gotovo manj legla. Umen čebelar pa ne bo trpel v svojem čebelnjaku čez dve leti starih matice.

Vzgoja matic. Dandanes se mnogo govori in tudi poskuša matice umetno vzgajati. To delo pa ni za začetnike. Vedno brskanje po panju več škoduje nego koristi. Začetnik naj skrbi, da bo od družcev dobil dobre mlade matice. Čebele znajo že same in najbolje poskrbeti za dober narščaj.

Ali je koristno ob času glavne dobre paše matico zapreti v kletko ali jo omejiti z rešetko na par satov? To zapiranje in pripiranje matice ob času dobre paše se včasih silno povzdigovali in imenovali to početje »zlato« ali celo »dijamantno« pravilo, češ na ta način se dobi mnogo medu. Pa to je le plod domišljije, ki spravi čebelno družino lahko na rob propada.

Čim boljša je paša, več trpe delavke in se izdelajo kmalu tako, da jih je vsak dan manj. Zato ne oviraj matice v njenem delu, temuč jemlji iz panja satnice polne medu in postavljaj vanj prazne izdelane ali cele satnice, da bo imela matica vedno dovolj prostora za lego jajčec. Čim manj prisiljenosti in več naravnega čebelarjenja, več bo uspeha.

Kakšne cvetlice nasadi pred čebelnjakom? Cvetlice na gredici pred čebelnjakom so za čebelarstvo sicer brez pomena, ker dobri Stvarnik je čebelam pogrnil veliko večjo mizo v lepi prirodi. Ako pa že hočeš čebelam storiti kaj veselja, nasadi le take cvetlice, katere dobro mede ali dajo dosti obnožine n. pr. resedo, boreč i. dr.

Dobro se je izplačalo. Neki čebelar je pisal svojemu prijatelju: »Imam dela čez glavo; dobil sem 10 centov medu od 50 panjev. Pokrmil sem samo 8 centov sladkorja. Nisem mislil, da se v naših krajevnih razmerah špekulativno krmljenje tako izvrstno izplača.«

Amerikanci se zavedajo koliko koristijo čebele z oprasovanjem cvetja sadnih dreves. Farmerji (veliki kmetje) naprošajo čebelarje ter jim še plačajo za to, da postavljajo čebele ob času cveta v njihove sadovnjake.

Cena medu. Zveza čebelarских društev v Nemčiji je za l. 1923 določila sledečo ceno medu: »V prodaji na drobno štirikratno, na debelo pa trikratno ceno sladkorja. Za prodajo na debelo je najmanjša množina 1 cent (50 kg).« Pri nas pa radi prodamo za »enkratno« sladkorjevo ceno

(100 K). Ceno nam kvarijo seveda najbolj šušmarji, t. j. neorganizirani čebelarji, ki se društva izogibljejo in ne vedo medu ceniti, pa ga ponujajo in prodajajo za vsako ceno, magari za 50—60 K.

Po »Leipz. Bienenztg.«

Kača v čebelnem panju. Neki čebelar začetnik je imel dva panja čebel. Prva družina se je dobro razvijala, druga pa je vedno bolj slabela. Da bi se prepričal o vzroku, je odprl panj in splazil se je iz njega — gad, 93 cm dolg in 5 cm debel. Dobro se mu je godilo v panju, ker je tako odebilil, da ni mogel ven skozi žrelo.

Čebelarstvo v severni Evropi. Dansko čebelarstvo društvo ima 13.000 članov s 100.000 panji čebel. Vlada podpira čebelarstvo z milijoni. Medu se porabi več, nego pridelaja; uvaža se ga letno do 100.000 kg. Danska je sploh jako napredna država v kmetijstvu in živinoreji. Švedsko čebelarstvo društvo šteje 8.875 članov s 56.800 čebelnimi panji; medu pridelaja okoli 250 tisoč kg na leto.

V Egiptu je 13.000 čebelarjev z 293 tisoč panji čebel. Medu se več porabi, nego pridelaja, pač pa se izvažajo voska, letno 75 do 80 ton. Veliko nadlego delajo tam čebelam sršeni.

Smola s katero čebele kitajo špranje v panju, in ki jo imenujejo »propolis«, je zelo koristno in zdravilno mazilo. Smolo stopimo, pridenemo ji enako mero lanenega olja. Ta mešanica naj pol ure vre. To mazilo se ne prijemlje, pri toploti telesa se topi, je mehko kakor baržun in zelo olajša bolečine. Mazilo je izvrstno za razpokano, odrgnjeno, razpraskano, otolčeno kožo. Ako smolo destiliramo, dobimo neko rujavo-oljnato tekočino — propolizin imenovano. Ako to tekočino zmešamo s 25 do 30% vazelina in jo položimo na rano, bolečina hitro odneha in rana se lepo celi.

Kako obvarovati satovje pred večšo? Vsakdo ne more imeti pripravne omare, v kateri bi hranil satje. Laže se pa dobi primerna klet — suha in temna — v kateri je enakomerna toplota — prilično 10° C. Taka klet je najboljše shramba za satnice. Spravimo jih v kak zaboj, ki se da trdno zapreti, vanj se zlože satnice in včasih zažveplajo. Vešča prav gotovo ne bo prišla v klet. Seveda se morajo satnice iz panjev kmalu pobrati in ne čakati, da bi večša v nje položila jajčeca.

Čebelarški list »Gleanings« trdi, da je najbolj zanesljivo znamenje trotovca, ako najdemo jajčeca v celicah, kjer je obnožina.

Sadjarstvo in čebeloreja. (Po dr. Zanderju »Obstbau u. Bienenzucht« Stuttgart, 1923.) Znano je, da čebela prenaša cvetni prah iz enega cveta na drugi in tako pripomore k oploditvi cvetov. Ako bi ne imeli čebel, lahko trdim, da bi ne imeli polovico toliko sadja, kot ga imamo. Ne tajim, da tudi druge žuželke, razni hrošči, muhe, metulji, čebele samotarke, čmrlji, ose i. dr. nekoliko sodelujejo pri oploditvi cvetov, ali vse le ne pridejo toliko v poštev kot čebele, katere ravno ob času, ko je sadje vse v cvetu v aprilu, maju in juniju najbolj izletavajo. Po natančnem opazovanju se je našlo na cvetju sadnega drevja 88% domačih čebel, 5½% divjih čebel in metuljev, 6½% muh, os, mravelj, hroščev i. dr. Zaradi velike množine čebel smemo trditi, da čebele tisočkrat več koristijo sadnemu drevju nego druge žuželke. Posebno važno pa je pri čebeli to, da obletavajo le ene vrste rastline. Druge žuželke tega nagona nimajo, temveč obiskujejo cvete raznih rastlin, kamor že prilete, kar je pa za oploditev cvetov brez pomena. Vse drugače čebela. Ako je začela nabirati nektar ali cvetni prah na jablani, bo nabirala, dokler je kaj dobiti na cvetu jablane in ne bo šla na cvetočo hruško, če tudi stoji tam blizu. To je sicer čebelam v škodo, ker bi lahko več nabrale, ako bi cvetja ne izbirale, ampak obletavale vse kar od kraja. Toda s tem koristijo pa rastlini, katere se stalno drže, dokler ima kaj cvetja. Ker čebele prenašajo cvetni prah iz enega cveta na drugi, se na ta način oplodi cvet s tujim cvetnim prahom, kar je silne važnosti v rastlinstvu. Le tako se more dobiti mnogo sadja in krepko, kaljivo seme. Gotovo je, da imajo tisti vrti, kamor prihaja mnogo čebel, več, lepšega in stanovitnejšega sadja nego drugi, kjer ni čebel. Zato spada v vsak večji sadni vrt čebelnjak s primernim številom močnih čebelnih družin. Iz tega, kar smo povedali o koristi čebele v sadjarstvu, sledi, da moramo pridno skrbeti, da čebele obvarujemo raznih boleznih, zlasti gnilobe.

O čebelni paši: Paša je pri čebelarstvu glavna reč. Čebelar mora vedeti, kedaj in kje je dobra paša. Gotovo je, da vreme odločuje pašo. Trajno deževje, vetrovi, suša, mraz zelo vpliva na pašo. Seveda vreme ni odvisno od čebelarja in zato se pri tem razmišljanju ne oziramo na vreme. Govorimo le splošno o paši.

Uspeh čebelarstva, oziroma donos medu je odvisen od tega, koliko je v kakem kraju medunosnega drevja kakor: sadnega drevja, robinije (akacije), lipe, kostanja in dr., potem raznega grmičevja, katero dobro medi, na travnikih med travo raznih cvetlic, detelje — rumene, bele, po gozdovih, pašnikih, grivah, obronkih, mejah, bregovih dosti regrata, vijolic, kadulje in dr., koliko se seje ajde, zlasti črne, koliko je gozda, zlasti jelovega, koliko praznega, neobdelanega sveta. Donos v raznih četudi ne dosti razdaljenih krajih, je silno različen. Na enem kraju, ki leži lepo na obnožju kake gore, se že v maju in juniju pridno vrti točilo, na kakem drugem kraju, na pr. po ravninah pa čebele stradajo.

Razlikujemo spomladno, poletno in jesensko pašo. Le malo krajev je, ki bi imeli vse te tri vrste paše. Mnogo krajev ima le pomladno, drugi le jesensko pašo. Umen čebelar pozna že po letanju čebel ali je kaj paše in kje je. Ako čebele pridno izletavajo in kar vro iz panja, ako je žrelo skoraj premajhno za čebele, ki težko obložene prihajajo, ako zvečer čebele močno šume, vemo, da je bila dobra paša. Ako pa čebele le posamezno prihajajo iz panja, ako zvečer ni slišati tistega prijetnega in zadovoljnega mrmranja, je bila slaba paša, četudi je bilo lepo vreme. Najbolj pa pokaže donos — tehtnica.

Tako se more za vsak kraj določiti, kedaj je bila dobra paša, kedaj slaba in kedaj sploh ni bilo nikake paše. To mora čebelar vedeti, ker sicer bi se utegnilo zgoditi, da bi čebelam spomladi vzel med, poleti bi ga pa moral vračati. V krajih, kjer je v juliju in avgustu dobra paša, bi smel čebelar še v začetku julija vsajati ali napravljati roje, kjer pa ni jesenske paše, pa mora čebelam pokladati. V krajih, kjer ni spomladne paše, je treba za zimo pustiti večjo zalogo nego tam, kjer že v marcu in aprilu pridno bero. Vsak čebelar naj toraj skrbi, da v svojem kraju pašo proči in po možnosti izboljšuje. S prevažanjem pa se dobi tudi pomladna in jesenska paša.

Čebelarji, ki potrebuje ajdov med za krmljenje čebel, naj se zaupno obrnejo na podpisane; njemu so daleč na okoli znane tozadevne razmere, zato lahko naznani interesentom zanesljivo vire. Pridejati je znamko za 1 Din. Iv. Jurančič, čeb. pot. učitelj, pošta Sv. Andraž v Sl. g.

**Gospodarska zveza
v Ljubljani**

**prodaja specerijsko in kolo-
nialno blago, umetna
gnojila in krmila,
sir, sirovo
maslo
in
konden-
zirano mleko
ter preskrbuje
vsakovrstne polje-
delske in sadjarske stroje.**

**Velika zaloga pristnih
domačih vin po
zmernih
cenah.**